EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2021 04 13
COM(2021) 174 final

2021/0093 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi dešimtajame Stokholmo konvencijos dėl patvariųjų organinių teršalų šalių konferencijos posėdyje, dėl pasiūlymo iš dalies pakeisti A priedą

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Stokholmo konvencija dėl patvariųjų organinių teršalų (toliau – Konvencija) įsigaliojo 2004 m. gegužės 17 d. Ji patvirtinta 2004 m. spalio 14 d. Tarybos sprendimu 2006/507/EB[1] dėl Stokholmo konvencijos dėl patvariųjų organinių teršalų sudarymo Europos bendrijos vardu ir Europos bendrijoje įsigaliojo 2005 m. vasario 14 d. Konvencijos tikslas – apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką nuo patvariųjų organinių teršalų poveikio. Šia Konvencija nustatyta patvariųjų organinių teršalų (POT) gamybos, naudojimo, importo ir eksporto nutraukimo, jų saugaus tvarkymo bei šalinimo ir taršos, atsirandančios dėl netikslinio POT susidarymo, panaikinimo arba mažinimo sistema, pagrįsta atsargumo principu.

Konvencijoje ir Tarybos sprendimu 259/2004/EB[2] patvirtintame 1979 m. Tolimų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijos protokole dėl patvariųjų organinių teršalų (toliau – Protokolas) nustatyti įpareigojimai Sąjungos teisėje įgyvendinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/1021[3].

Pagal Konvencijos 19 straipsnį įsteigta Šalių konferencija yra Stokholmo konvencijos valdymo organas. Šio organo posėdžiai paprastai šaukiami kas dvejus metus, ir jis stebi, kaip įgyvendinama Konvencija. Šalių konferencija taip pat vertina chemines medžiagas, kurias jai svarstyti teikia Patvariųjų organinių teršalų kontrolės komitetas (POTKK).

Pagal Konvencijos 8 straipsnio 1 dalį Konvencijos šalis pateikė sekretoriatui pasiūlymą į Konvencijos A priedą įtraukti perfluorheksansulfonrūgštį (PFHxS), jos druskas ir PFHxS gimininguss junginius, o POTKK pagal 8 straipsnio 3 ir 4 dalis tą pasiūlymą apsvarstė. POTKK rekomendavo Šalių konferencijai įtraukti perfluorheksansulfonrūgštį (PFHxS), jos druskas ir PFHxS gimininguss junginius į A priedą nenustatant specifinių išimčių. Priedų pakeitimų priėmimo tvarka nustatyta Konvencijos 22 straipsnyje.

Vadovaujantis Konvencijos 23 straipsniu, kiekviena Šalis turi po vieną balsą. Tačiau ekonominės integracijos regioninės organizacijos, kaip antai ES, balsuodamos turi tiek balsų, kiek jų valstybių narių yra Konvencijos šalys.

Dešimtajame eiliniame posėdyje Šalių konferencija svarstys galimybę priimti sprendimą įtraukti perfluorheksansulfonrūgštį (PFHxS), jos druskas ir PFHxS gimininguss junginius į A priedą („Panaikinimas“), B priedą („Apribojimas“) ir (arba) C priedą („Netikslinis susidarymas“).

Chemines medžiagas įtraukus į A, B ir (arba) C priedų sąrašus, joms bus taikomos priemonės, kuriomis siekiama panaikinti arba apriboti jų gamybą ir naudojimą, be kita ko, sumažinti arba panaikinti taršą, atsirandančią dėl netikslinio POT susidarymo.

---

[1] 2004 m. spalio 14 d. Tarybos sprendimas 2006/507/EB dėl Stokholmo konvencijos dėl patvariųjų organinių teršalų sudarymo Europos bendrijos vardu (OL L 209, 2006 7 31, p. 1).

[2] 2004 m. vasario 19 d. Tarybos sprendimas 2004/259/EB dėl 1979 m. Tolimų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijos protokolo dėl patvarių organinių teršalų sudarymo Europos bendrijos vardu (OL L 81, 2004 3 19, p. 35).

[3] 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1021 dėl patvariųjų organinių teršalų (OL L 169, 2019 6 25, p. 45).

Numatomas aktas taps privalomas Šalims pagal Konvencijos 22 straipsnio 4 dalį, kurioje nustatyta: „Siūlant ir priimant A, B ir C priedų pakeitimus ir jiems įsigaliojant, laikomasi tos pačios tvarkos kaip ir siūlant bei priimant papildomus šios Konvencijos priedus ir jiems įsigaliojant, išskyrus tai, kad A, B ir C priedų pakeitimai neįsigalioja Šaliai, kuri yra pateikusi pareiškimą dėl tų priedų pakeitimo pagal 25 straipsnio 4 dalį. Tokiai Šaliai A, B ir C priedų pakeitimai įsigalioja devyniasdešimtą dieną po to, kai ji depozitarui pateikia tokio pakeitimo savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentus.“

Perfluorheksansulfonrūgštis (PFHxS), jos druskos ir PFHxS gimininginiai junginiai nėra tikslingai naudojami Europos Sąjungoje, tačiau šių cheminių medžiagų gali būti fluoro pagrindu gaminamose gaisrų gesinimo putose ir perfluoroktansulfonrūgštyje (PFOS) kaip priemaišų. Dėl PFOS sudėtyje esančios PFHxS reikėtų pažymėti, kad PFOS yra įtraukta į Stokholmo konvencijos B priedą ir Reglamento (ES) 2019/1021 I priedą, kuriuo Sąjungoje uždrausta naudoti PFOS, išskyrus vieną likusį naudojimo būdą – iki 2025 m. naudoti kaip rūko slopiklį kietojo chromavimo procese. PFOS naudojimas jau yra palaipsniui nutrauktas beveik visose valstybėse narėse.

Šis pasiūlymas teikiamas dėl sprendimo, kuriuo nustatoma pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi Stokholmo konvencijos šalių konferencijoje dėl numatomo sprendimo iš dalies pakeisti A priedą, įtraukiant į jį perfluorheksansulfonrūgštį (PFHxS), jos druskas ir PFHxS gimininginus junginius, priėmimo. Jei Stokholmo konvencijos šalių konferencija nuspręstų PFHxS įtraukti į A priedą, bus reikalaujama, kad Konvencijos šalys, laikydamosi savo įsipareigojimų pagal Konvenciją, imtųsi priemonių, būtinų PFHxS naudojimui jų teritorijoje panaikinti arba apriboti. Kad tas sprendimas būtų įgyvendintas Sąjungoje, Komisija siūlys deleguotąjį aktą, kuriuo būtų iš dalies pakeistas POT reglamento I priedas į jį įtraukiant perfluorheksansulfonrūgštį (PFHxS), jos druskas ir PFHxS gimininginus junginius. Šias medžiagas gaminti ir naudoti Sąjungoje bus uždrausta.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Pasiūlymas dera su Reglamentu (ES) 2019/1021, kuriuo Sąjungoje įgyvendinama Stokholmo konvencija, ir papildo jo įgyvendinimą. Jis visiškai atitinka tikslą apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką nuo patvariųjų organinių teršalų poveikio.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Pasiūlymas dera su Reglamentu (EB) Nr. 1107/2009 ir Reglamentu (ES) Nr. 528/2012 dėl bendro požiūrio į PBT medžiagas, nes abiejuose reglamentuose nustatyti kriterijai, pagal kuriuos iš esmės neleidžiama rinkai tiekti ir naudoti veikliųjų medžiagų, kurios yra PBT. Siekiant užtikrinti suderinamumą, bendro susitarimo dokumente[4] nagrinėjama, kaip yra susiję Stokholmo konvencijoje, Reglamente (ES) 2019/1021 ir Reglamente (EB) Nr. 1907/2006 nustatyti apribojimai ir autorizacijos reikalavimai.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Siūlomo Tarybos sprendimo procedūrinis teisinis pagrindas yra SESV 218 straipsnio 9 dalis, kuri yra tinkamas pagrindas priimti teisės aktą, kuriuo nustatoma su tarptautiniu susitarimu (šiuo atveju – Stokholmo konvencija) susijusi Europos Sąjungos pozicija.

[4] http://ec.europa.eu/growth/sectors/chemicals/reach/special-cases_en

Materialinis teisinis pagrindas – SESV 192 straipsnio 1 dalis, nes priemonėmis, dėl kurių susitarta pagal Stokholmo konvenciją, daugiausia siekiama su aplinka susijusių tikslų (t. y. pašalinti patvariuosius organinius teršalus).

Siūlomo sprendimo teisinis pagrindas turėtų būti SESV 192 straipsnio 1 dalis kartu su 218 straipsnio 9 dalimi.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Patvarieji organiniai teršalai yra pasaulinio masto problema, o Sąjungoje Stokholmo konvencija įgyvendinama Reglamentu (ES) 2019/1021. Kadangi Sąjunga yra Konvencijos šalis, tikslinga, kad Sąjunga dalyvautų Šalių konferencijos sprendimų priėmimo procese.

- **Proporcingumo principas**

Patvarieji organiniai teršalai yra pasaulinio masto problema, o Stokholmo konvencija siekiama nutraukti tų cheminių medžiagų gamybą ir naudojimą. Konvencijos POTKK rekomendavo įtraukti perfluorheksansulfonrūgštį (PFHxS), jos druskas ir PFHxS gimininguss junginius į A priedą nuo tada, kai nustatyta, kad ši cheminė medžiaga atitinka Konvencijos D priede nustatytus kriterijus. Todėl, siekiant užtikrinti, kad būtų imtasi atitinkamų veiksmų pasauliniu lygmeniu, tikslinga pritarti, kad ta cheminė medžiaga būtų įtraukta į Konvencijos A priedą.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Pasiūlymas aptartas su valstybėmis narėmis ir kitomis suinteresuotosiomis šalimis Komisijos ekspertų grupės, sudarytos iš už Reglamento (ES) 2019/1021 įgyvendinimą atsakingų kompetentingų institucijų atstovų, 23-iajame posėdyje. Be to, šios cheminės medžiagos vertinimo proceso, kurį atliko Konvencijos POTKK, metu plačiai konsultuotasi su suinteresuotosiomis šalimis ir į jų pastabas atsižvelgta.

- **Poveikio vertinimas**

Poveikio vertinimas atliktas nebuvo, tačiau, atsižvelgiant į perfluorheksansulfonrūgšties (PFHxS), jos druskų ir PFHxS gimininguų junginių apribojimų dokumentaciją pagal REACH reglamentą, atliktas socialinis bei ekonominis vertinimas ir alternatyvų analizė[5]. ECHA pateiktoje nuomonėje padaryta išvada, kad socialinės ir ekonominės išlaidos dėl siūlomo apribojimo turėtų būti nedidelės ir kad griežtai riboti PFHxS gamybą, tiekimą rinkai ir naudojimą yra proporcinga.

POTKK priėjo prie išvados, kad ši cheminė medžiaga yra patvarusis organinis teršalas, ir rekomendavo įtraukti ją į sąrašą nenustatant specifinių išimčių. Ši rekomendacija grindžiama galimų valdymo priemonių poveikio vertinimu, atsižvelgiant į socialinę ir ekonominę informaciją.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Pasiūlymas neturi poveikio komercinei veiklai, nes aptariama cheminė medžiaga Sąjungoje nėra naudojama komerciniais tikslais, todėl jame nenumatyta taikyti išimčių labai mažoms įmonėms ir nėra specialių MVĮ skirtų taisyklių. Pasiūlymas neturi jokio poveikio sektoriniam

[5] https://echa.europa.eu/registry-of-restriction-intentions/-/dislist/details/0b0236e1827f87da

ES konkurencingumui ar prekybai, nes aptariama chemine medžiaga Sąjunga su trečiosiomis šalimis neprekiauja.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas neturi poveikio biudžetui.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėsena, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Laikoma, kad įgyvendinimo planas, stebėsena, vertinimas ir ataskaitų teikimas nėra būtini.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Pasiūlymu Komisijai suteikiami įgaliojimai Stokholmo konvencijos šalių konferencijoje Sąjungos vardu pritarti perfluorheksansulfonrūgšties (PFHxS), jos druskų ir PFHxS giminingų junginių įtraukimui į A priedą nenustatant specifinių išimčių.

2021/0093 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi dešimtajame Stokholmo konvencijos dėl patvariųjų organinių teršalų šalių konferencijos posėdyje, dėl pasiūlymo iš dalies pakeisti A priedą

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 192 straipsnio 1 dalį kartu su 218 straipsnio 9 dalimi,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) Stokholmo konvencija dėl patvariųjų organinių teršalų (toliau – Konvencija) įsigaliojo 2004 m. gegužės 17 d. ir Sąjungos vardu buvo sudaryta Tarybos sprendimu 2006/507/EB[1];

(2) Stokholmo konvencija Sąjungoje įgyvendinama Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/1021[2];

(3) pagal Konvencijos 8 straipsnį, sprendimą, ar cheminę medžiagą įtraukti į A, B ir (arba) C priedus, priima ir su ja susijusias kontrolės priemones nustato Šalių konferencija;

(4) numatoma, kad dešimtajame Stokholmo konvencijos šalių konferencijos posėdyje bus priimtas sprendimas į A priedą įtraukti papildomas chemines medžiagas;

(5) atsižvelgiant į tai, kad sprendimas Sąjungai bus privalomas, tikslinga nustatyti poziciją, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi Šalių konferencijoje;

(6) siekiant apsaugoti žmonių sveikatą nuo tolesnės perfluorheksansulfonrūgšties (PFHxS), jos druskų ir PFHxS gimininguų junginių keliamos taršos, būtina pasauliniu mastu sumažinti arba panaikinti tų cheminių medžiagų gamybą bei naudojimą ir pritarti tam, kad jos būtų įtrauktos į Konvenciją,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi dešimtajame Stokholmo konvencijos šalių konferencijos posėdyje, yra, atsižvelgiant į atitinkamas Patvariųjų organinių teršalų kontrolės komiteto rekomendacijas, pritarti perfluorheksansulfonrūgšties (PFHxS), jos druskų ir PFHxS gimininguų junginių įtraukimui į A priedą nenustatant specifinių išimčių.

---

[1] 2004 m. spalio 14 d. Tarybos sprendimas 2006/507/EB dėl Stokholmo konvencijos dėl patvariųjų organinių teršalų sudarymo Europos bendrijos vardu (OL L 209, 2006 7 31, p. 1).

[2] 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1021 dėl patvariųjų organinių teršalų (OL L 169, 2019 6 25, p. 45).

Atsižvelgdami į dešimtojo Stokholmo konvencijos šalių konferencijos posėdžio eigą, Sąjungos atstovai, pasikonsultavę su valstybėmis narėmis, gali derindami veiksmus vietoje susitarti dėl šios pozicijos koregavimo be tolesnio Tarybos sprendimo.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Komisijai.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas